

Socialdepartementet
Äldre- och socialförsäkringsministern

Till riksdagen

**Svar på fråga 2024/25:1174 av Lorena Delgado Varas (V)
Rätten till tolk för äldre med demenssjukdom eller annan kognitiv
nedsättning**

Lorena Delgado Varas har frågat mig hur jag och regeringen avser att säkerställa att äldre med demenssjukdom eller annan kognitiv nedsättning får tillgång till tolk eller personal som talar deras modersmål inom äldreomsorgen.

Enligt bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900), patientlagen (2014:821) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) har personer som inte behärskar det svenska språket rätt till kostnadsfri tolk i kontakten med myndigheter och hälso- och sjukvården.

Utgångspunkten för äldreomsorg ska vara trygghet och medmänsklighet. Av bestämmelser i socialtjänstlagen (2001:453) följer att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet och för utförande av uppgifterna ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Socialnämndens insatser för den enskilde ska också utformas

och genomföras tillsammans med honom eller henne.

Socialtjänsten har ansvar för att så långt som möjligt anpassa insatsernas utförande efter den enskildes önskemål. Genom att t.ex. anpassa bemanning kan den enskilde som inte längre har förmåga att förstå eller göra sig förstådd på svenska ges en möjlighet att föra fram sina önskemål. Även en god kontakt med anhöriga kan vara ett bra stöd i arbetet med att utforma en personcentrerad äldreomsorg. Socialtjänsten har dock inte någon skyldighet att erbjuda äldreomsorg på annat språk än svenska, med undantag i vissa fall på något av minoritetsspråken.

I januari beslutade regeringen om Varje dag räknas: Nationell demensstrategi 2025–2028. Den nationella demensstrategin omfattar socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården. I strategin lyfts olika utvecklingsområden fram, som har särskild betydelse för personer som har en demenssjukdom. I den nationella demensstrategin påtalar regeringen att det finns behov av att särskilt lyfta fram vissa grupper i utvecklingsarbetet, varav utrikesfödda personer som har en demenssjukdom är en.

Regeringen har också beviljat medel till Svenskt Demenscentrum (SDC) för centrumets arbete med att utveckla informationsmaterial avseende demenssjukdom riktat till personer med en annan språklig bakgrund än svenska. SDC har under 2024 tillsammans med Region Skåne, enheten för

kognition och migration, påbörjat arbetet med att ta fram informationsfilmer på minst 10 språk. Arbetet kommer att vara klart under 2025. SDC planerar att ta fram ytterligare informationsmaterial för att stärka kunskaps-spridningen om demenssjukdomar till målgruppen. SDC kommer också att ta fram ett kortfattat material till kommuner och regioner rörande samma målgrupp.

Det finns även redan i dag ett flertal faktablad om demenssjukdom på olika språk som t.ex. engelska, ryska, arabiska, tigriska, spanska och turkiska på SDC:s hemsida, som går att ladda ner gratis. Faktabladen ger information både om demenssjukdomar men även om t.ex. läkemedelsbehandling och anhörig vård vid demenssjukdom.

Stockholm den 21 maj 2025

Anna Tenje